

Aftalepapir

16. november 2020

Dansk Alliance for Ansvarlig Palmeolie

Dansk Alliance for Ansvarlig Palmeolie

Baggrund

Palmeolie er den mest udbredte vegetabiliske olie globalt og findes i en lang række produkter, herunder mange forskellige fødevarer, sæber, kosmetik, biodiesel, stearinlys, mm. Med palmeolie menes palmeolie, palmekerneolie samt derivater.

Der produceres omkring 72 mio. tons palmeolie om året på globalt plan. Danmark importerer årligt ca. 250.000 tons palmeolie, hvoraf en del dog eksporteres videre. Omkring 150.000 tons palmeolie finder anvendelse i Danmark, hovedsageligt til fødevarerproduktion og foder, og i mindre grad til teknisk forbrug (bl.a. kosmetik). Hertil kommer forbruget af palmeolie indeholdt i importerede produkter, der købes af danske forbrugere, men ikke produceres i Danmark (fx kosmetik og fødevarer).

Palmeolie er bl.a. populær, fordi den er smagsneutral, ikke harskner og har et højt udbytte pr. areal sammenlignet med andre olier, hvilket er medvirkende til at gøre det til en meget konkurrencedygtig vegetabilisk olie. En hektar med palmeolietræer producerer i gennemsnit 3,7 tons olie om året, men med meget store forskelle i udbytterne. Omkring 85% af verdens palmeolie produceres i Indonesien og Malaysia, og alene i disse to lande arbejder ca. 4,5 mio. mennesker med palmeolie.

Store dele af palmeolieproduktionen er forbundet med meget betydelige miljømæssige og sociale udfordringer. Blandt andet er store områder regnskov blevet ryddet og bliver stadig ryddet for at gøre plads til oliepalmeplantager i Indonesien, Malaysia og de senere år også flere steder i Afrika og Latinamerika. Dette forringer biodiversiteten og bidrager til klimaforandringer. Derudover er der flere steder sociale problemer relateret til produktion af palmeolie, bl.a. ift. overholdelse af menneskerettighederne for de arbejdere, der er beskæftiget i palmeolieplantagerne.

Danmark har de seneste år fra politisk side søgt aktivt at adressere den globale afskovning via internationale samarbejder. Danmark har tilsluttet sig den såkaldte "New York Erklæring om Skove", der indeholder mål om at halvere afskovning i 2020 og helt eliminere afskovning i 2030, samt Verdensmålene, der indeholder mål om at standse skovrydning i 2020. I december 2015 tilsluttede den danske regering sig Amsterdam Erklæringerne, hvor man i et partnerskab med andre europæiske lande støtter op om ansvarlige og afskovningsfri værdikæder i landbruget med særlig fokus på råvarer som palmeolie, soja og kakao. I juli 2019 præsenterede EU-Kommissionen en handlingsplan mod afskovning fulgt op af EU rådskonklusioner om emnet i december 2019. I foråret 2020 annoncerede den danske fødevarerminister, at man fra dansk side arbejder på en national handlingsplan mod afskovning. I efteråret 2020 opfordrede EU Parlamentet til at indføre EU lovgivning, der skal forhindre afskovning relateret til varer importeret til EU.

Dele af dansk erhvervsliv har gennem en årrække ligeledes arbejdet for at fremme ansvarligt produceret palmeolie. DI etablerede således i 2014 "Erhvervsinitiativ for Bæredygtig Palmeolie", der samler en række danske fødevarerproducenter, og Dansk Erhverv etablerede i 2014 et initiativ for ansvarligt produceret palmeolie, der samlede den danske dagligvarehandel. Begge initiativer har skabt betydelige resultater.

Vi er imidlertid langt fra i mål med at sikre afskovningsfri og ansvarligt produceret palmeolie (se side 7-8 for principper for ansvarligt produceret og afskovningsfri palmeolie). RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil) standarden er den førende standard inden for ansvarlig produceret palmeolie. Omkring 19% af den globale produktion af palmeolie er i dag RSPO certificeret. En rapport fra Københavns Universitet offentliggjort i 2018 skønner, at mindst 65 procent af den mængde palmeolie, der importeres til Danmark, er RSPO-certificeret.

Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH) har sammen med DI, Dansk Erhverv, Landbrug & Fødevarer, De Samvirkende Købmænd, Kosmetik- og Hygiejnebranchen, Brancheforeningen for dansk Vask-, Kosmetik- og Husholdningsindustri (VKH), WWF-Verdensnaturfonden, 3F, NEPCon, Miljø- og Fødevarerministeriet og en række virksomheder taget initiativ til en samlende dansk indsats, der gennem et forpligtende samarbejde skal sikre brug af ansvarligt produceret palmeolie i Danmark samt bidrage til fremdrift mod ansvarlig produktion globalt. Gruppen har afholdt en række møder, hvorigennem der er skabt et større vidensgrundlag og indhentet erfaringer fra andre lande om, hvordan man kan fremme brugen af ansvarligt produceret palmeolie. Der tages udgangspunkt i den internationalt anerkendte ramme, der er fastlagt ved Accountability Framework Initiative¹ og henvises bl.a. til definitioner givet heri.

På den baggrund lanceres nu et nyt partnerskabsinitiativ under overskriften ”Dansk Alliance for Ansvarlig Palmeolie”.

Formål

Initiativet har som mål at samle relevante danske aktører i et forpligtende samarbejde for at sikre fremdrift mod ansvarligt produceret palmeolie – både de, der er nået langt og de, der først skal i gang. Alliancen sigter primært mod at omstille den palmeolie, der importeres til og anvendes i Danmark til ansvarlig produceret palmeolie, men det er også ambitionen at drive udviklingen på europæisk og globalt plan hen mod mere ansvarligt produceret palmeolie. Alliancens deltagere vil fra hver af deres udgangspunkt og forskellige anvendelser af palmeolie arbejde for løbende forbedringer hen mod dette mål, og alliancen vil følge op for at sikre fremdrift.

For at sikre fremdrift vil Alliancen hjælpe danske virksomheder og gøre arbejdet med at sikre ansvarlig palmeolie nemmere bl.a. gennem viden, erfaringsudveksling, fælles kommunikation, udvikling af fælles værktøjer, afholdelse af workshops, samt en fælles indsats for at styrke de eksisterende internationale standarder, mm. Alliancen ønsker desuden at fremme dialog og debat blandt danske interessenter samt oplyse forbrugerne om palmeolie og bæredygtighed. Kommunikationen til forbrugerne vil inkludere fokus på de positive egenskaber ved ansvarligt produceret palmeolie, samt sammenligninger med alternative vegetabilske olier.

Ved at deltage i alliancen vil danske virksomheder og andre interessenter være med til at fremme ansvarligt produceret palmeolie, og deltagerne forpligter sig samtidig til alliancens vision og forpligtelser.

---

¹ <https://accountability-framework.org/>

Vision og forpligtelser

Vision

Alliencens vision er, at al palmeolie importeret til Danmark – både i rå form og indlejret i produkter – er produceret ansvarligt, herunder produceret lovligt og ikke bidrager til afskovning eller konvertering af anden naturlig vegetation.

Gennem en fælles dansk indsats er det desuden vores vision at bidrage til løbende forbedringer i ansvarlig produktion af palmeolie globalt.

Forpligtelser

Alliencens medlemmer forpligter sig til at arbejde for at opnå visionen og udbrede kendskabet til alliencen.

For at opnå visionen forpligter alliencens virksomhedsdeltagere sig desuden til at:

- 1) Udarbejde og offentliggøre en handlingsplan for ansvarlig palmeolie, inkl. tidsplan, senest d. 31. maj 2021. Handlingsplanen skal beskrive status for virksomhedens arbejde med ansvarlig palmeolie¹ og beskrive initiativer, der skal sikre fremdrift mod alliencens vision.**
- 2) Afrapportere fremgang årligt til alliencens sekretariat (under fortrolighed) – første gang inden udgangen af maj 2022.**

¹ Handlingsplanen skal indeholde kvantitativ information om status for virksomhedens arbejde med ansvarlig palmeolie enten i form af den estimerede mængde palmeolie anvendt årligt og/eller andelen af det totale forbrug af palmeolie, der er bæredygtighedscertificeret.

Palmeolie findes i forskellige mængder i et meget stort antal forskellige produkter. I indsatsen for at nå Alliencens vision forventes de deltagende virksomheder i første omgang at fokusere der, hvor der er størst potentiale for forbedringer, fx der hvor man har størst indflydelse eller der, hvor der er tale om de største mængder.

Alliencens vision omfatter både palmeolie i rå form og palmeolie derivater importeret til Danmark (fx anvendt i dyrefoder eller anden form for fødevarerproduktion), samt palmeolie og palmeolie derivater anvendt i produkter, der ikke er produceret i Danmark, men som importeres til Danmark (fx i kosmetik).

Alliencen anerkender desuden, at der er forskellige udgangspunkter for virksomheder. Den mest hensigtsmæssige indsats for at fremme ansvarlig produceret palmeolie afhænger derfor både af, hvilken branche der er tale om (fx fødevarer eller non-food), hvilken type palmeolie der er anvendt (fx rå palmeolie eller derivater), og af om varerne er produceret i Danmark, eller om de er importeret med indlejret palmeolie.

Hvad får deltagerne ud af at deltage i Alliancen?

Ved at deltage i Alliancen vil danske virksomheder få hjælp til at sikre ansvarlig produceret palmeolie. Alliancen vil gøre de deltagende virksomheders arbejde nemmere bl.a. gennem viden, erfaringsudveksling, fælles kommunikation, udvikling af fælles værktøjer, afholdelse af workshops, samt en fælles indsats for at styrke de eksisterende internationale standarder mm.

Virksomheder, der lige er startet, kan bl.a. få viden, sparring, værktøjer og et forum, der understøtter dem i deres arbejde for at øge andelen af bæredygtigt certificeret palmeolie i deres værdikæder.

Virksomheder, der allerede er i mål med bæredygtigt certificeret palmeolie, i alle eller majoriteten af deres varer kan bl.a. bruge Alliancen på følgende områder:

1. Erfaringsdeling og inspiration til andre deltagere i Alliancen (indsatser som påvirker, motiverer og/eller understøtter andre aktører på markedet i deres arbejde mod Alliancens vision)
2. Få indsigt i de seneste udviklinger på området, herunder også fra politisk side i Danmark og internationalt
3. Som et fælles talerør og derved bidrage til en nuanceret debat og kommunikation om palmeolie og bæredygtighed i Danmark
4. En fælles dansk indsats for løbende at påvirke og højne de internationale standarder på området, herunder RSPO, gennem Alliancens samarbejde og fælles indflydelse, og derved styrke opbakningen til standarderne og skabe løbende fremgang mht. sporbarhed og bæredygtighed i den globale produktion af palmeolie

Alliancens organisering

Deltagere i Dansk Alliance for Ansvarlig Palmeolie er fordelt i én af følgende to grupper:

1. *Deltagende virksomheder* fra bl.a. detailhandlen, fødevarerproducenter, kosmetik-, hygiejne- og vaskemiddelproducenter, foderproducenter, industrivirksomheder, food-service, mm. Deltagende virksomheder skal overholde alliancens forpligtelser – dvs. udarbejde og offentliggøre en handlingsplan samt årligt afrapportere om status og fremdrift.
2. *Støttemedlemmer* omfatter NGOer, erhvervs- og brancheorganisationer, myndigheder, universiteter, fagbevægelsen og lignende. Støttemedlemmer er ikke forpligtet til at offentliggøre status samt en handlingsplan, men forpligter sig til at bidrage aktivt til at nå alliancens vision, herunder ved at bidrage med faglig viden og arbejde for udbredelse af initiativet, samt til at rapportere om denne indsats én gang årligt til sekretariatet.

Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH) agerer sekretariat for Alliancen. Sekretariatet understøtter Alliancen gennem at:

- Støtte alliancens deltagere til at nå visionen fra deres forskellige udgangspunkter gennem vejledning, sparring, værktøjer og deling af good practice
- Gøre status for alliancens resultater og fremdrift og kommunikere herom
- Bidrage til en nuanceret dansk debat om palmeolie og bæredygtighed
- Udbrede alliancens vision til danske og udenlandske interessenter
- Samarbejde med lignende initiativer i andre lande samt relevante internationale organisationer, certificeringsordninger og andre fora

Deltagelse i alliancen

Deltagelse i alliancen er gratis for virksomheder, mens deltagelse som støtte medlem fordrer medlemskab af DIEH. Eventuelle ændringer til alliancen besluttet af deltagerne, dvs. de deltagende støtte medlemmer og virksomhedsdeltagere.

Der afholdes i udgangspunktet to årlige møder i alliancen. Hertil kommer workshops og arbejdsgruppemøder, der planlægges efter behov.

Deltagelse i alliancen sker ved at kontakte DIEHs sekretariat. Deltagere i alliancen, der indmelder sig efter lancering af initiativet (november 2020), forpligter sig til at offentliggøre en handlingsplan inden for seks måneder efter deres indmeldelse i Alliancen.

Monitorering og rapportering

Alliancens virksomhedsdeltagere forpligter sig til at offentliggøre en handlingsplan for ansvarlig palmeolie, inkl. tidsplan, der beskriver initiativer, der skal sikre fremdrift mod visionen om, at al palmeolie importeret til og anvendt i Danmark er produceret ansvarligt, herunder ikke bidrager til afskovning eller konvertering af anden naturlig vegetation. Handlingsplanen kan derudover også indeholde og synliggøre deltageres initiativer og indsatser, der bidrager til en mere bæredygtig produktion af palmeolie i anden sammenhæng, men ikke direkte lever op til definitionen angivet ovenfor.

De deltagende virksomheders handlingsplaner for ansvarlig palmeolie skal offentliggøres senest d. 31. maj 2021. Herefter er deltagerne forpligtet til at afrapportere én gang årligt til alliancens sekretariat (DIEH) om fremdrift, første gang inden udgang af maj 2022. Afrapporteringen sker fortroligt og via udfyldelse af et spørgeskema. Afrapporteringen skal bl.a. indeholde konkrete informationer om, hvilke redskaber der er benyttet (certificeringsordninger, andre verificeringsmetoder osv.).

Formatet af afrapportering besluttet af deltagerne i Alliancen. Det tilsigtes, at afrapporteringen for de deltagende virksomheder gøres så let og smidig som muligt og i videst muligt omfang harmoniseres med andre rapporteringsforpligtelser. Der kan være behov for at skelne mellem ren palmeolie og derivater i afrapporteringen for at muliggøre sammenligning og identificere 'gaps'. De virksomheder, der afrapporterer direkte til RSPO, kan anvende RSPO-afrapporteringen som grundlag for afrapportering til DIEH.

Deltagernes data indsamles af DIEH i et aggregeret, anonymiseret format for at beskytte kommercielt følsomme data. Sekretariatet udarbejder en samlet statusrapport, der præsenterer deltageres resultater

og fremdrift mod visionen på en anonymiseret måde. Offentliggørelsen af resultater gør det muligt for deltagere at fremhæve ændringer og fremskridt i løbet af et år og fungerer samtidig som et 'roadmap' af skridt hen imod den overordnede vision.

Eksklusion

Deltagere, der ikke opfylder alliancens forpligtelser om aktivt at bakke op om initiativet og initiativets vision og (for deltagende virksomheder) at offentliggøre status samt en handlingsplan for ansvarlig palmeolie og afrapportere fremgang inden for fristerne som angivet i alliancens forpligtelser, kan blive ekskluderet.

Kommunikation

Alliancens medlemmer kan kommunikere, at de deltager i Dansk Alliance for Ansvarlig Palmeolie, og det betyder, at de bakker op om visionen for ansvarligt produceret palmeolie. Deltagende virksomheder kan desuden kommunikere, at de forpligter sig til at offentliggøre en handlingsplan og årligt afrapportere på fremdrift hen mod visionen. Endelig opfordres medlemmer til at bidrage til at fremme dialog og debat blandt danske interessenter samt oplysning og kommunikation til forbrugerne om palmeolie og bæredygtighed.

Definition af ansvarligt produceret palmeolie

Alliancen definerer "ansvarligt produceret palmeolie" med udgangspunkt i den internationalt anerkendte ramme fastsat af Accountability Framework Initiative og internationalt anerkendte standarder som fastsat af RSPO certificeringsordningen.

Ansvarlig palmeolieproduktion er defineret af Alliancen ved følgende overordnede principper:

1. Producenter og aktører i leverandørkæder skal drive/fremme etisk forretningsadfærd, opbygge tillid og gennemsigtighed med interessenter for at sikre stærke og sunde relationer, således at palmeolieproduktionen bidrager til en bæredygtig udvikling lokalt i samarbejde med lokalsamfund.
2. Overholdelse af relevant lovgivning (lokalt, nationalt samt internationalt)
3. Optimering af produktivitet, effektivitet, positive påvirkninger og modstandskraft ved at opretholde planer, procedurer og systemer til kontinuerlig forbedring.
4. Respekt for menneskerettigheder samt bidrage positivt til lokalsamfund, herunder respekt for kollektive rettigheder samt for juridiske og hævdundne jordrettigheder.
5. Støtte inklusion af småbønder, ved at inkludere dem i forsyningskæderne og forbedre deres levevej gennem retfærdige og transparente partnerskaber.

6. Afskaffelse af alle former for tvangsarbejde; effektiv afskaffelse af børnearbejde; afskaffelse af diskrimination med hensyn til beskæftigelse og erhverv. Der er sikre arbejdsvilkår, foreningsfrihed og anstændige lønninger.
7. Beskyttelse, bevaring og forbedring af økosystemer og miljø. Herunder sikring af:
  - a. At produktionen ikke bidrager til skovrydning eller omlægning af andre naturtyper af høj bevaringsværdi²
  - b. beskyttelse af truede arter, vådområder og bredzoner, jordbundsforhold, vand og luftkvalitet mv.
8. Ansvarlig og sikker brug af agro-kemikalier
9. Produktionen skal være tredjeparts verificeret eller tredjeparts certificeret efter en standard, der opfylder ovenstående kriterier.

Hvordan kan virksomheder skabe fremgang?

Alliancens formål er at sikre at den palmeolie importeres til og anvendes i Danmark er ansvarligt produceret inden for rammerne af ovenstående principper. Det mest udbredte værktøj der findes for virksomheder på nuværende tidspunkt til at sikre indfrielse af disse principper, er RSPO certificering (her findes 4 muligheder: kreditter, Mass Balance, Segregated eller Identity Preserved) eller andre tredjeparts certificeringsordninger med samme standarder. Alliancen anerkender behovet for – og vil løbende bidrage til – at forbedre RSPO standarden og andre tilsvarende certificeringsstandarder, fx ift. kriterier for brug af agro-kemikalier i produktionen af palmeolie.

Der er forståelse for, at virksomheder har forskellige udgangspunkter, bl.a. afhængig af branche, størrelse af virksomheden, mm. Derfor anerkender alliancen også alle grader af RSPO certificering, men anbefaler at deltagerne så vidt muligt, og hvor det er relevant, arbejder for en gradvis fremgang ift. sporbarhed, fx fra kreditter til Mass balance, fra Mass balance til Segregeret og fra Segregeret til Identity Preserved.

Deltagere i Dansk Alliance for Ansvarlig Palmeolie

Alliancen tæller per november 2020 følgende deltagere:

² dvs. high conservation value, jf. Accountability Framework Initiative, <https://accountability-framework.org/>